

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂRE nr. 137

din 17 Februarie 2010

Sub nr.3060/IJ/2549/SIJ/2009, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii Raportul de control la Judecătoria Bacău pentru verificarea directă privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către judecătorii cu funcții de conducere, pentru asigurarea bunei funcționări a instanțelor, ca serviciu public.

Analizând rezultatul verificărilor efectuate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin Hotărârea nr. 1079/10.12.2009 a Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus efectuarea unui control privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor care decurg din legi și regulamente la Judecătoria Bacău, fiind stabilite obiectivele controlului și anume: folosirea adecvată a resurselor umane și materiale și demersurile efectuate în vederea asigurării acestora; analiza indicatorilor statistici din perspectiva repartizării judecătorilor pe secții, ședințe de judecată și complete specializate; comportamentul și comunicarea conducerii instanței cu judecătorii, personalul auxiliar, personalul contractual, procurori, justițiabili și ceilalți participanți la actul de justiție și alte instituții; măsuri luate în vederea realizării strategiei de reformă a sistemului judiciar; respectarea principiului distribuirii aleatorii a cauzelor și

continuității completului de judecată; organizarea și funcționarea compartimentelor auxiliare; soluționarea cauzelor în termene rezonabile și activitatea desfășurată de grefierul șef al instanței în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin pentru buna funcționare a compartimentelor auxiliare.

Secția constată că verificările efectuate la Judecătoria Bacău au respectat dispozițiile art. 97 alin. 2 din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, art. 17 și 46 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată.

S-a procedat în cadrul stabilit de hotărârea prin care s-a dispus efectuarea controlului și la verificarea aspectelor sesizate de președintele Curții de Apel Bacău prin adresa nr.4338/18A/26.11.2009, înregistrată la Inspekția Judiciară – Serviciul de inspekție judiciară pentru judecători la nr. 3060/IJ/2549/SIJ/04.12.2009, privind propunerea de revocare din funcția de vicepreșdinte al Judecătoriei Bacău a domnului judecător Curpăn Vasile Sorin, propunere formulată de președintele Judecătoriei Bacău, aspectele sesizate, vizând modul de îndeplinire a atribuțiilor specifice funcției, comportamentul și comunicarea cu judecătorii și personalul auxiliar, cu ceilalți participanți la actul de justiție, adică elemente care definesc activitatea managerială conform dispozițiilor conținute în art. 51 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor republicată și modificată și respectiv ale Hotărârii nr. 85/22.02.2007 pronunțată de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Verificările efectuate au relevat faptul că activitatea Judecătoriei Bacău, în cursul anului 2009, până la data controlului respectiv 14.12.2009, s-a desfășurat ca regulă generală, în conformitate cu dispozițiile legale și regulamentare.

Secția reține că au fost constatate de către Inspekția judiciară și deficiențe, constând în neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a prevederilor legale ce reglementează diferite materii, disfuncționalități în ceea ce privește managementul instanței, unele dintre aceste deficiențe fiind determinate și de anumiți factori obiectivi, care se regăsesc la nivelul schemei de personal incomplete sau în starea materială a instanței.

Secția va analiza, mai-jos, deficiențele constatate, în raport de obiectivele controlului:

1. Referitor la folosirea adecvată a resurselor materiale și umane și la demersurile efectuate în vederea asigurării acestora, Secția reține starea tehnică improprie a imobilului în care funcționează Judecătoria Bacău, gradul ridicat de uzură al mobilierului, insuficiența sălilor de judecată, dar și absența mijloacelor tehnice audio de înregistrarea ședințelor de judecată în materie penală, aspect ce a condus la nerespectarea dispozițiilor corespunzătoare ale Codului de procedură penală de circa 2 ani.

Secția constată că, în cursul anului 2009, președintele Judecătoriei Bacău nu a formulat nici o solicitare adresată ordonatorului terțiar de credite, respectiv Tribunalul Bacău, pentru a se asigura dotările tehnice corespunzătoare în vederea respectării dispozițiilor art. 304 alin. 1 Cod procedură penală, deși efectuarea acestor demersuri era necesară. Ignorarea acestei probleme existente la nivelul Judecătoriei Bacău care afectează garanții esențiale recunoscute părților din proces, constituie un aspect care evidențiază un management defectuos în ceea ce privește demersurile efectuate pentru asigurarea resurselor materiale necesare bunei desfășurări a actului de justiție și respectării normelor de procedură. În condițiile în care, aceeași instanță a fost dotată cu un număr de 10 camere video și de supraveghere exista evident și posibilitatea dotării cu tehnica necesară înregistrării audio a ședințelor de judecată în materie penală.

Secția pentru judecători reține existența unui număr semnificativ de posturi de judecător (de execuție și de conducere) vacante la nivelul Judecătoriei Bacău aspect care, în lipsa demarării procedurilor de ocupare a acestora, poate afecta realizarea, în bune condiții, a actului de justiție.

De asemenea, Secția constată că activitatea managerială a fost afectată de lipsa unei conduceri stabile la nivelul secțiilor care funcționează în cadrul Judecătoriei Bacău, situație în care atribuțiile specifice acestor funcții au fost îndeplinite în baza unor delegări sau, în perioadele în care nu a fost delegată nici o persoană care să exercite atribuțiile respective, aceste au fost exercitate de președintele sau vicepreședintele instanței, în detrimentul exercitării atribuțiilor care le revin fiecăruia dintre aceștia.

Pentru aceste motive Secția apreciază că se impune ocuparea, prin numire, a funcției de președinte secție penală și respectiv președinte secție civilă, deoarece

instabilitatea creată prin delegarea succesivă, sau chiar neocuparea acestor funcții nici măcar prin procedura delegării o perioadă îndelungată de timp, nu poate constitui o bază a unui management eficient.

Organizarea activităților gospodărești a fost deficitară, în condițiile în care personalul care are aceste atribuții este folosit la activități specifice biroului de arhivă, iar activitatea de curățenie a spațiului reprezentând birouri ale judecătorilor este realizată în unele situații chiar de judecători, care se aprovizionează și cu materiale din fonduri proprii.

2. Secția reține, în ceea ce privește repartizarea judecătorilor pe secții, pe ședințe de judecată și complete specializate, că la Judecătoria Bacău activitatea de judecată se desfășoară pe două secții, secția civilă și respectiv secția penală, respectându-se cerința specializării în materiile care impun o asemenea specializare, completele fiind individualizate corespunzător și în aplicația informatică prin care se realizează repartizarea dosarelor.

Secția constată, însă, deficiențe în ceea ce privește repartizarea eficientă și echilibrată a judecătorilor pe cele două secții, analiza indicatorilor statistici demonstrând că judecătorii care funcționează în cadrul secției civile au o încărcătură mult mai mare decât judecătorii care funcționează în cadrul secției penale, nefiind așadar asigurată proporția corespunzătoare între volumul de activitate și repartizarea judecătorilor pe secțiile care funcționează în cadrul instanței, justificându-se, în accepțiunea Secției, reconsiderarea managementului instanței și din acest punct de vedere.

Totodată, Secția reține că nu se asigură o repartizare corespunzătoare a judecătorilor pe ședințele de judecată, fiind incluși în planificarea de permanență judecătorii care au ședințe de judecată în ziua respectivă, cumulând așadar atât atribuția de a participa la ședința de judecată ca titular al completului, cât și cea de judecător prevăzut în planificarea de permanență, care impune în unele situații obligația de a conduce în aceeași zi două ședințe de judecată, modalitate de organizare ce contravine criteriilor prevăzute în art. 98 alin. 5 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

3. Referitor la măsurile luate pentru unificarea practicii judiciare, pregătirea și perfecționarea continuă a judecătorilor și personalului auxiliar, informatizare, asigurarea

accesului judecătorilor la legislație și jurisprudență, Secția reține că acestea au reprezentat o prioritate a conducerii.

Secția a reținut o reală preocupare a președintelui instanței, a președinților de secții pe perioada în care era asigurată conducerea acestora, a judecătorilor delegați și, de asemenea, a întregului corp al judecătorilor în materia unificării practicii judiciare, chiar dacă vicepreședintele Judecătoriei Bacău, în atribuția căruia intră această responsabilitate nu și-a exercitat corespunzător această atribuție.

Preocuparea și responsabilitatea judecătorilor în abordarea acestei problematice, rezultă din modalitatea de desfășurare a întâlnirilor, din argumentarea fiecărui punct de vedere precum și finalizarea discuțiilor cu consemnarea unui punct de vedere majoritar și, de asemenea, argumentat.

Problematika abordată demonstrează aceeași responsabilitate, evidențiind faptul că aceste întâlniri nu au un caracter formal, fiind de natură a asigura scopul avut în vedere la momentul inițierii acestei modalități de îmbunătățire a calității actului de justiție.

A existat, de asemenea, o preocupare și pentru formarea profesională continuă, chiar dacă ședințele de învățământ profesional nu s-au desfășurat cu periodicitatea necesară, fiind reprogramate în unele cazuri.

Secția apreciază, însă, că se impune, în această materie, stabilirea unei teme lunar, pentru fiecare dintre cele două secții ale Judecătoriei Bacău, după consultarea prealabilă a judecătorilor asupra tematicii care prezintă interes față de problematica cu care se confruntă în mod curent, o asemenea practică nefiind întâlnită în anul 2009.

Se rețin disfuncționalități și sub aspectul accesului judecătorilor la legislație și jurisprudență, această atribuție, care revine vicepreședintelui instanței, nefiind exercitată în mod corespunzător.

Deși pentru informarea cu referire la jurisprudența C.E.D.O, Jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența ICCJ și cu referire la jurisprudența altor instanțe s-a creat un folder numit „Reviste și comunicate”, Secția reține că acesta nu este activ, nu este actualizat, iar judecătorii nu aveau cunoștință despre existența acestuia fiind informați doar în cursul controlului, de inspectorul care a efectuat cercetările.

Accesul judecătorilor la legislație este asigurat prin programul legislativ informatic Lex Expert.

4. Secția pentru judecători a reținut, în general, respectarea distribuirii aleatorii a dosarelor și a principiului continuității completului de judecată, excepție făcând aspectele anterior menționate, privind nerespectarea criteriilor impuse de art. 98 alin. 5 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești la stabilirea planificării de permanență. A existat un real interes al președintelui instanței și a judecătorului delegat cu repartizarea aleatorie a cauzelor pentru respectarea reglementărilor în această materie, fapt care, de altfel, rezultă din modul de organizare și funcționare a activității în acest domeniu.

5. Organizarea și funcționarea compartimentelor auxiliare: registratură, arhivă, executări penale, executări civile, biroul de informare și relații cu publicul, persoane juridice și grefa presupun, de asemenea, responsabilități specifice actului managerial, îndeplinite, ca regulă generală, conform reglementărilor prevăzute în legi și regulamente.

Secția reține existența unor disfuncționalități în ceea ce privește modul de înregistrare a unora dintre lucrări, precum și situații în care nu se completează toate mențiunile prevăzute în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești în unele condici și registre.

Existența acestor deficiențe demonstrează un management inefficient al conducerii instanței sub aspectul exercitării coordonării și controlului compartimentelor auxiliare ale instanței și, de asemenea, sub aspectul modului de organizare a activității acestora, care nu este imputabil doar președintelui și vicepreședintelui instanței, ci și grefierului șef al Judecătoriei Bacău.

Circuitul lucrărilor respectă dispozițiile Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, Secția constatând disfuncționalități doar cu caracter de excepție, care vizează înaintarea dosarelor la instanța de control judiciar, și în aceste situații durata depășirii termenului fiind relativ redusă.

6. Din perspectiva soluționării cauzelor în termene rezonabile, Secția reține că la Judecătoria Bacău depășirea termenului rezonabil a fost determinată de dificultățile majore care intervin în administrarea probei cu expertiza tehnică, aspect care constituie o reală problemă în realizarea actului judiciar, care însă nu este imputabilă instanței și care

se impune a fi reglementată prin proceduri care vizează organizarea și funcționarea corpului de experți de asemenea manieră încât să nu împiedice realizarea unui act de justiție de calitate, dispozițiile art.108¹ Cod procedură civilă nefiind suficiente pentru remedierea unei astfel de situații.

Secția constată și existența unor situații în care s-a dispus amânarea judecării în anumite dosare pentru motive care nu își găsesc corespondent în reglementările procedurale, aceste situații având însă caracter de excepție în cadrul instanței.

Totodată, Secția reține existența unor deficiențe în ceea ce privește situația dosarelor suspendate, numărul mare al acestor dosare, cu referire la care nu s-a verificat îndeplinirea termenului de perimare, demonstrând inexistența unor demersuri eficiente la Judecătoria Bacău. Mai mult, Secția constată că nu se procedează la comunicarea încheierilor de suspendare a cursului judecării părților din proces.

7. Cu referire la activitatea grefierului șef al Judecătoriei Bacău, Secția sesizează deficiențe în ceea ce privește supravegherea și verificarea lucrărilor întocmite de personalul auxiliar al instanței, sub aspectul modului în care înregistrează și completează evidențele pe care le ține nemijlocit, precum și în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 53 alin. 1 lit. k din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

8. Secția pentru judecători a remarcat comportamentul și comunicarea adecvată a președintelui instanței cu judecătorii, personalul auxiliar, personalul contractual, procurorii, justițiabili și ceilalți participanți la actul de justiție și alte instituții, în ciuda unor disfuncționalități inițiale. Totodată, Secția reține că au existat unele disfuncționalități în comunicarea cu vicepreședintele instanței, însă, la momentul efectuării controlului, președintele Judecătoriei Bacău a afirmat că „aspectele privind comunicarea în cadrul instituției s-au îmbunătățit simțitor”, și că „sunt create premise favorabile unei bune desfășurări a activității de conducere cât și de soluționare a chestiunilor care țin de buna administrare a instanței ca serviciu public”.

Au fost sesizate disfuncționalități și în ceea ce privește comunicarea și colaborarea cu corpul experților tehnici, ca urmare a necomunicării prin încheiere a depunerii raportului de expertiză conform noilor reglementări aplicabile în această materie, fapt care a făcut imposibilă eliberarea sumelor consemnate cu titlu de onorariu de

expertiză, inclusiv pentru expertizele depuse în luna iunie 2009, ca urmare a modalității de repartizare a experților, ceea ce conduce la imposibilitatea, în unele cazuri, a efectuării expertizelor în raport de volumul de activitate, dar și ca urmare a refuzului de plata a onorariilor în condițiile în care expertizele au fost depuse la dosar, iar instanța a dispus efectuarea unor noi rapoarte de expertiză.

Secția apreciază că aceste aspecte pot fi soluționate printr-o colaborare eficientă cu corpul experților în considerarea necesității identificării și înlăturării disfuncționalităților care intervin cu respectarea evident a principiului independenței judecătorilor în instrumentarea cauzelor, în condițiile în care activitatea desfășurată de aceștia se concretizează în mod direct în activitatea instanței, iar îndeplinirea atribuțiilor care revin experților are consecințe din perspectiva calității și celerității actului de justiție, cu atât mai mult cu cât a fost sesizată conducerea Judecătoriei Bacău în privința acestor aspecte.

Referitor la activitatea vicepreședintelui Judecătoriei Bacău, Secția reține existența unor disfuncționalități, atât în ceea ce privește modul de exercitare a atribuțiilor specifice funcției, cât și sub aspectul comunicării cu judecătorii și cu personalul instanței.

Din perspectiva modului de îndeplinire a obligațiilor specifice funcției de vicepreședinte al instanței, verificările efectuate de către Inspekția Judiciară au confirmat exercitarea necorespunzătoare atât a atribuțiilor privind asigurarea și verificarea respectării obligațiilor legale și a regulamentelor de către judecători și personalul auxiliar de specialitate, asigurarea cunoașterii și valorificării practicii instanțelor de control judiciar, a deciziilor Curții Constituționale precum și a jurisprudenței europene, informarea zilnică a judecătorilor cu privire la actele normative nou apărute, realizarea efectivă a studiului profesional al judecătorilor, și coordonarea activității de unificare a practicii judiciare, exercitarea controlului permanent asupra modului în care sunt păstrate registrele judecătoriei, verificarea modului în care sunt respectate prevederile legale privind protecția muncii, organizarea pazei sediului instanței și a celorlalte bunuri precum și paza contra incendiilor, în condițiile legii, fiind constatate de asemenea și deficiențe sub aspectul modului de exercitare a altor atribuții care au fost specificate mai sus, fiind evidențiate și erori comise de către vicepreședintele instanței în exercitarea acestor atribuții.

În ciuda deficiențelor constate, Secția apreciază că propunerea de revocare din funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Bacău a domnului judecător Curpăn Vasile Sorin, însoțită de conducerea Curții de Apel Bacău, nu este însă justificată la acest moment pentru următoarele considerente:

- În perioada în care domnul judecător Curpăn Vasile Sorin a exercitat funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Bacău, respectiv începând cu data de 1 ianuarie 2009 a beneficiat de un număr de 65 zile de concediu medical, împreună cu concediul de odihnă totalizând un număr de 95 zile lucrătoare în care vicepreședintele Judecătoriei Bacău a lipsit de la instanță, astfel că Secția apreciază că perioada de analiză, în ceea ce privește modul de îndeplinire a atribuțiilor specifice, este insuficientă pentru a permite o concluzie certă în sensul justificării soluției de revocare din funcția de conducere pe care o deține;

- Neexercitarea atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte al instanței a fost favorizată de conceptul managerial necorespunzător aplicat la această instanță, constând în preluarea de către președintele și, respectiv vicepreședintele instanței, a unor atribuții care nu sunt specifice acestor funcții și care presupun un volum mare de muncă și timp alocat, împrejurare ce conduce la imposibilitatea exercitării corespunzătoare a altor atribuții;

- Astfel, exercitarea de către președintele și respectiv vicepreședintele instanței a obligațiilor care revin președintelui secției penale constituie o exemplificare a unui concept managerial care creează disfuncționalități în activitatea instanței, nefiind exercitate corespunzător atribuțiile de verificare și de control specifice acestei funcții;

Aceeași consecință a neîndeplinirii în mod corespunzător a atribuțiilor specifice funcțiilor de președinte și, respectiv de vicepreședinte al instanței, este cauzată de faptul că la acest moment funcția de președinte de secție penală nu este ocupată, iar funcția de președinte al secției civile a fost, de asemenea, vacantă în perioada de referință enunțată mai sus, perioadă în care aceste atribuții au fost exercitate de președintele și de vicepreședintele instanței.

Secția reține, de asemenea, reconsiderarea opiniei președintelui Judecătoriei Bacău cu referire la acest aspect.

În ceea ce privește comunicarea și comportamentul vicepreședintelui instanței cu președintele instanței, judecătorii și personalul auxiliar de specialitate al instanței, Secția reține, în ciuda criticilor inițial formulate, existența unei atitudini corespunzătoare și a unei conduite care corespunde exigențelor specifice funcției, urmare a existenței, în prezent, a unor premise favorabile unei bune desfășurări a activității de conducere și ca urmare a soluționării chestiunilor care țin de buna administrare a instanței ca serviciu public.

Concluzionând, Secția reține că, deși modul de exercitare a atribuțiilor specifice funcției nu denotă o prestație managerială corespunzătoare a vicepreședintelui Judecătorei Bacău, această împrejurare a fost cauzată, în mare măsură de neocuparea funcțiilor de președinte de secție penală și președinte de secție civilă, aspect ce a condus la exercitarea atribuțiilor specifice acestor funcții de președinte, vicepreședintele instanței.

Totodată, Secția constată existența unor dificultăți ale vicepreședintelui Judecătorei Bacău în comunicarea și în relaționarea cu judecătorii și personalul auxiliar de specialitate, determinate de trăsăturile de personalitate, de disponibilitățile și cunoștințele insuficiente în materia comunicării și relaționării și de lipsa de experiență în activitatea de conducere, aspecte confirmate atât de conducerea Tribunalului Bacău, cât și de conducerea Curții de Apel Bacău.

În accepțiunea Secției, aceste dificultăți în comunicare nu constituie, însă, un temei suficient la acest moment, de natură a justifica soluția revocării din funcția de vicepreședinte al Judecătorei Bacău a domnului judecător Curpăn Vasile Sorin, cu atât mai mult cu cât însăși atitudinea președintelui instanței denotă faptul că disfuncționalitățile constatate nu sunt insurmontabile.

Având în vedere considerentele de mai sus, Secția apreciază, însă, că se impune o monitorizare a modului de exercitare a atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte al Judecătorei Bacău pe o perioadă de timp suficientă, respectiv aproximativ 6 luni, pentru fi posibilă formularea unei concluzii cu referire la acest aspect de către președintele Curții de Apel Bacău în virtutea prerogativelor care îi revin, astfel cum sunt reglementate de art. 10 alin. 1 lit. a și b din Regulamentul de ordine interioară al

instanțelor judecătorești sau de președintele Tribunalului Bacău conform atribuțiilor prevăzute de art. 12 alin. 1 lit. c și d din același regulament.

Totodată, Secția consideră că este necesară coordonarea și supravegherea activității manageriale desfășurate de președintele Judecătoriei Bacău de către conducerea Tribunalului Bacău.

De altfel, pentru rezolvarea problemelor de comunicare și relaționare, dar și pentru rezolvarea situațiilor de criză se impune adoptarea unor tehnici manageriale eficiente.

În îmbunătățirea activității manageriale de la nivelul Judecătoriei Bacău un rol important îl au exercitarea de către judecătorii delegați, de către președintele și vicepreședintele Judecătoriei Bacău a atribuțiilor de verificare și control specifice funcțiilor deținute, în mod periodic, verificarea funcționării compartimentelor instanței, a modului de înregistrare și completare a evidențelor instanței inclusiv a modului de exercitare a atribuțiilor de către grefierul șef al instanței și consemnarea constatărilor și a măsurilor dispuse în registrul de control, dar și întreprinderea unor demersuri în vederea deficiențelor constate, evidențiate în cuprinsul prezentei hotărâri.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 40 lit. k) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 – Aprobă Raportul Inspecției Judiciare nr. 3060/IJ/2459/SIJ/2009 referitor la verificarea directă privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către judecătorii cu funcții de conducere, pentru asigurarea bunei funcționări a instanțelor, ca serviciu public, la Judecătoria Bacău.

Art. 2 – Prezenta Hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii cu nr. 137/17.02.2010 se comunică Inspecției Judiciare și conducerii instanței, Tribunalului Bacău și Curții de Apel Bacău, în vederea aducerii la cunoștință și luării măsurilor corespunzătoare.

Data în București, la data de 17 Februarie 2010

Președinte,
Judecător Florica BEJINARU

